

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:	
Helyben: Negyedévre	3 korona.
Egész évre	12 "
Vidéken: Negyedévre	5 "
Egész évre	20 "

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

Egyeszedik ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Nemzeti nevelés.

— szept. 24.

Az alkotások sorozatában nem mindig az a legnagyobb, a melyet dicséret hűhója kísér.

A diszes épületek ormán a külső diszítés az, a mi legelőször megkap; a képzőművészet mesterkedése az, a mi legkönnyebben lebilincsel. De valójában a dicséret mégis azokat az apró becsületes, semmit mondó téglácskákat illeti, a melyekre ránehezedik minden, még a vakolat is, a mi elrejtí őket a szem elől.

A magyar nemzeti államnak a nemzeti nevelés útján való kialakulásában is lesznek biztosan ily hatást keltő megkapó dolgok valamikor. De ott még ma nem tartunk. Csak a becsületes téglákat látjuk, a miket most rakosgat egymás fölé a kultuszminiszter, a ki nem fog el feledkezni majd, ha rákerül a sor, a külső ékítésről sem. Nemzeti nevelésünk, a mely kell hogy alapja legyen egész nemzeti politikánknak, most van kialakuló-

ban. Századok súlyos mulasztásai, tévelygéseai törnek itt meg s rakodik le helyettük egy egészen más világ. Sokat haladtunk rövid idő alatt, de mégis, mintha igazán csak most kezdenénk a munkához. Mintha csak most vennénk észre, hogy ahhoz, hogy magyarok legyünk, először magyarokká kell lennünk. Mert eddig nem voltunk azok s legalább nem az állam jóvoltából. Valami zürzavaros kaosz volt az, a mivel utnak eresztettek beunünket az iskolából, abba a másik iskolába, a minek élet a neve. Megtömtek, kicsiszoltak bennünket a tudományokkal, de nem készítettek elő az életre s még inkább nem a magyar életre. Ez csak most kezdődik. A nemzeti nevelés utat tört magának a sok mindenféleségen s most már hivatalosan is befordult nevelésügyünk nemzeti jellegébe.

Igazán nemzetivé azonban csak akkor lesz nevelésügyünk, ha leszürödik az első nemzedékre ragadt hatás, ha az életben is valóra válnak az iskolákban nyert benyomások és gyökeret ver és kikél az

iskolán kívül az ott elvetett jó mag. Mondják: az élet sok mindent letöröl rólunk s még többet ad helyette a magából. A mi mindennapi életünk bizony éppen nem jellegzetes s még inkább nem nemzeti. Az következnek tehát ebből, hogy az iskola hatását elnyomja majd a mindennapi élet, kiöli a csirát, amit onnan magunkkal hozunk. Csak hogy ezt az igazságot meg is fordíthatjuk. A társadalom képe olyan, mint a minővé a nevelés teszi. A kultúra vetkőztette ki az emberiséget eredeti állapotából s átídomította a maga képére. A gyermekkor benyomásait, érzelmeit nem is nyomja el soha az élet, legfeljebb elcsitítja elaltatja. A társadalom képe olyan, mint a minővé tagjait neveljük. Ha nemzeti lesz a nevelés, nemzeti lesz a társadalom képe, a mely lassan bár, de mindig odaalakul, a hová a nevelés irányítja. A művelt középosztálynak a latin nevelés adta meg a sajátosságát; mi nemzetközieskedő világunk is csak az iskolákra vezethető vissza.

A félelem.

A Szabadság számára írta: Zboray Aladár.

— Hagyjátok el — mondta csöndesen Pál bátyó, a rettenhetlenségéről annyira híres főerdész — bizony nincsen ember, aki nem érezte volna a legocsmányabb emberi érzést, a félelmet.

— Pál bátyó és a félelem — kockáztatta meg egy fiatal birtokos, — szinte hihetetlen.

— Pedig úgy van. Reszkettem én is halálsápadtan, kiverte a homlokomat a hideg verejték s közel voltam hozzá, hogy megőrüljek a félelemtől.

A hatalmas öreg ur, a vadorzók réme, megsimogatta hófehér szakállát s egy pillanatra, mintha emlékeibe merült volna. Majd halkán, mintha magának mondaná el azt a régi történetet, beszélni kezdett.

— Nagyon sok éve van már annak. Fiatal voltam, csupa tűz és csupa láng. Akkor még nem csak az erdőbe voltam szerelmes. Lombok suttogása, édes női

sugást juttatott eszembe, patak csörgésében, női szó vis-zhangját hallottam, madarak dalánál szebb volt nekem az aszszonyi ének.

— Istenem, egyszer csak fiatal voltam, egészséges, erős és meggondolatlan. Ha megbántott egy-egy asszonyi szó, ha fájt egy-egy asszonyi tekintet, vagy ha csak úgy magától szállott keserűség a szívembe — fiatal szív, áprilisi idő, beborul, kiderül, maga sem tudja miért, mitől — olyankor neki mentem az erdőnek. Rőt vadnak jól tudtam a buvó helyét, duvadnak ismertem csapását, de legjobban tudtam akkor is a vadorzók keserűségét, ez a vad izgatott legjobban.

— Sziklavölgy, — a hol akkor voltam — tele volt vadorzóval. Az ilyen hegyvidéki embernek a vérében van a vadászás s dehogyan tudja kiirtani a szívéből ezt a szenvedélyt az irott tiltó törvény.

— A legveszedelmesebb és legügyesebb volt valamennyi közt Dola Stevó, a község egyik legvagyonosabb gazdája, egy öles Alkibiades alak, a ki nemesak az erdőben volt veszedelmes vetélytárs, hanem a faluban is. Valóságos férjek réme

volt, annak dacára, hogy a falu legszebb asszonya volt a felesége.

— A Zorka. Istenem, ha ezt láttatok volna. Még ez az én hetvenkét esztendőm szívem is megmozdul, hogy magam elé képzelem. Csupa üdeség, csupa fiatal erő, lángoló szemek, finom metszésű ajkak s olyan rózsás arc, hogy igazán csak a vadrozsa szíromhoz lehet hasonlítani.

— Bizony bizony, majd elpusztultam azért a szép paraszt menyecskéért. S ez az asszony boldogtalan volt, mert tudta, hogy az ura elkóricál mellőle, s ő féltette a maga Alkibiadesét s szerette a meghalásig.

Augusztus volt, mint az olvadt ezüst úgy ömlött el a tájon a holdvilág, még az erdő fái között is ezüst csikok táncoltak. A fegyveremet válla vetve neki indultam a rengetegnek, úgy tíz óra tájban. Tudom, nagyon elvoltam keseredve. Bántott annak az asszonynak a sorsa. úgy vagy inkább gyötört a magam tüzes vágyakozása.

— Sohase bántottam apró madarat, bogarat, amely nem ártalmas, de ezen az

**Fütyöla szél, az idő már őszre jár,
édes anyám meleg ruhát vegyen már!**

bevásárolni, s 10 frt bevásárlás után még egy szép övet, esetleg 1 füzöt (midert) ad ajándékba.

Csak **MEZEY GYULÁHOZ** tessék menni Piacz-utca, 42. **Bidermann-ház.** Ott a legolcsóbban lehet, **Ruhaszövetet, flanelt, barchetet, alsó téli ruházatot, harisnyát**

Mennyivel másforma volna mai társadalmunk képe, ha ott kezdtük volna, a hol ma folytatni akarjuk. Valamikor azonban nagy dolognak tetszett magyar társadalmat teremteni s mindenki azt hitte, hogy a mi magyar, nem lehet más, csak nemzeti. Pedig a sok idegen hatás nem csak a külső képben, de még nyelvünkben is ott hagyta bélyegét, a minek a kigyomlálása maga is elég munkába és időbe fog kerülni.

Egy nemzet öntudatos fejlődése csak akkor figyelemre méltó, ha önmagából, nemzeti jellegéből tud meríteni vagy olyan nemzeti forrásokat tud teremteni, a mi kutfejévé válhat szellemi életének. Minden más élet csak tengődés, a kultura nagy aztaláról lehullott morzsák szedegetése. A legmagasabb kultura is értéktelen, ha ugyanazt megtaláljuk más nemzetnél is, ha nincs egyéni sajátossága, a mi rányomja a bélyeget s hirdeti róla, hogy a miénk.

Ezért érdemlik meg a legnagyobb dícséretet azok az intézkedések, a melyekből a kultusz miniszter most bevezeti a nemzeti nevelés ügyét. Az épület teljes kialakulásától még messze vagyunk, de örvendjünk, hogy a mi rajta elkészül, az már teljesen a miénk lesz.

— szeptember 24.

— **Viszavont petíció.** A minap megírtuk, hogy a dr. Kiss Ernő szolnoki képviselő mandátuma ellen beadott petíciót, mely már a vizsgálat stádiumában volt, Kreutzer választói visszavonni szándékoztak. A visszavonási kérvény tegnap valóban be is érkezett a kuriához, amelynek választási tanácsa egyik legközelebbi ülésében határoz a további eljárás megszüntetése iránt.

— **Interpelláció a tengerszem ügyében.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: Az elvesztett tengerszem póré és illetve a hozott ítélet miatt a függetlenségi és 48-as partban elégtelenség van. Értesülésünk szerint e miatt interpellálni is készülnek és az eddigi megállapodás szerint Pichler Győző vagy Bartha Ödön fog interpellálni a képviselőház első interpellációs napján. Interpellációkban különben sem lesz hiány. Számos interpelláció készül: így a kiegyezés, a Kossuth-ünnep, a Gotterhalte, az állatkivitel és a horvát zavargások ügyében.

A pallagi vasut.

— Aczél Géza főmérnök terve. —

— szeptember 24.

Aczél Géza városi főmérnök elkészítette s tegnap írásos jelentésben a tanácshoz beadta a *pallagi vasut* kiépítésének tervezetét.

E jelentés alapján most már hozzá lehet látni a terv megvalósításához.

A tanács már közelebb tárgyalni fogja az ügyet s mint értesülünk, a várost az a cél vezeti, hogy a tárgyalásokat minél gyorsabban elintézzék s a Pal-

lagra a nagyerdőn át vezető helyi vasut kiépüljön.

Aczél Géza főmérnök alapos és részletes munkálata kellő és biztos alap az ügy helyes és zavartalan lebonyolítására.

A főmérnök jelentése teljes szövegében im ez:

Tekintetes Tanács!

Megbízatás folytán a *Pallagra a nagyerdőn át vezetendő vasut* tervét elkészítettem s a költségvetéssel együtt, mely 105000 korona kiadással van előirányozva, tisztelettel betérjesztem.

A vasut I. osztályu aláépítményre van tervezve, 15 tonnás teherkocsik szállítására is alkalmas mérettel szabványos nyomtávval 236 kilogramm súlyu sinekkel.

A vágány a debreceni helyi vasut vágányától a nagyerdei állomástól északra, s a nagyerdei fűt keleti oldalán halad a csőszházig.

A csőszháznál 300 méteres sugáru ívvel metszi a Knoll-féle tanyaföld sarkát s onnan egyenes vonalban halad a gazdasági tanintézet udvaráig.

A pálya hossza 4960 méter. Terveztetett egy kitérő a kiindulási pontnál, egy másik kitérő az ugynevezett kereszt utnál, harmadik kitérő a Knoll tanyánál és a negyedik kitérő a pálya végpontján. A négy kitérő összesen 6 váltó és keresztvezéssel.

A tervezetben a Knoll-féle tanyának metszése és ott egy kitérő azért véteztet tervbe, mert Knoll a pályát teherszállításra igénybe akarja venni s ennek ellenében a szüksé-

estén nagyon elvoltam vadulva, mert jól emlékezem, hogy eltapostam minden szentjános bogarat, a mely az utamba került.

— Csöndes volt az éjszaka. Nagy, komoly némaság borult az erdőre s a tölgyek meg sem zizzentek. Az erdő a falu felett feküdt s a forrás körül jártam, a mikor könnyű nesz ütötte meg a fületem.

— Hirtelen megállottam s figyeltem. A bokrok ismét megzizzentek, mintha valaki hasmánt esuszott volna közöttük.

— Ember! sugta vadász ösztönöm. Vadorzó, mondta üldöző szenvedélyem,

— Meghúzódtam egy tölgy dereka mellett. A forrás körül nagyon is sűrűen hajoltak össze a lombok, úgy hogy a holdsugár nem tudott átszűrődni rajtuk. Hirtelen a bozót, körülbelül harmincz lépésnyire töllem megnyílt s egy előre esusztatott fegyvercső csillant meg a bokrok alján.

— Megállj kiáltottam. — Dobb ide a fegyveredet! A bokor hirtelen megszöndült, a fegyvercső visszahúzódott s az alak iparkodott sietve elmenekülni.

— Megállj kiáltottam. — elragadtatva a szenvedélytől, — mert rád tüzelek.

— A következő pillanatban a vadorzó fegyvere elsült.

— Felkaptam a fegyveremet s oda lőttem bokorba. Vágott ólom volt a puszkában s a következő pillanatban velőt rázó sikoly verte föl az erdő esöndjét.

— Majd elállott a szívem verése. Női hang volt ez a sikoltás.

— Nem gondolva a veszélylyel, mint örült rohantam a bokorhoz, amely egyre esörgött s a honnan panaszos nyögés hangzott.

Mire oda értem, már minden esöndes volt, csak egy vézró asszony feküdt ájultan a bokor alján. Kivonszoltam — láttam hogy él, de nem tud magáról. Mikor a tisztásra értem a maga tehetetlen tetemmel, fölördítotam fájdalomban.

— Zorika volt, akire rálöttem s a vágót ólom, három helyen is talált.

— Nem tudott magáról s én sem tudtam bizonyosan, élő-e, vagy holt tetem amelyet karjaimba kapok, mint egy örült öleltem magamhoz s futva vittem haza felé.

— A fegyveremet elveszítettem, az arcomat összeszaggatta a bozót, de én nem éreztem semmit. Lázban égve, lihegő mellel, megcsukló térdekkel futottam az erdőn át, karjaimba tartva az én vágyaim netovábbját.

— Talán esoda is történt azon az éjszakákán, mert ha jól emlékszem pár perc alatt futottam meg azt az erős félórás utat, a forrástól, az erdész lakik.

— Mikor az ágyamra tettem az elalélt asszonyt, magam is végig zuhantam a földön, de csakhamar magamhoz tértem. Leszagattam az asszony ruháit s akkor láttam, hogy a jobb melléből a karjából s a csipejéből szivárog a forró, piros vér.

— Beordítottam a hetest s vizet hoztattam a másik szobába, mert nem akartam beereszteni a betegszobábas azonnal befogattam s küldtem az orvosért, aki a szomszéd Fekete mezőn lakott

— Ne kiméld a lovakat, ha felrugnak mire haza érsz, az se baj. A doktor hozza magával a műszereit. Lövési seb — mond meg neki.

— Magam bementem az alélt asz-

szonyhoz. Kezdtém kimosni a sebeit. A hideg vízre egyszerre megindult a vérzés.

— Azt hittem kétségbe kell esnem Jól, rosszul bekötöttem a sebeit s vártam az orvost.

Perc ilyen sokáig még soha sem tartott s tudtam, hogy száguldozva is másfél óráig eltart míg az orvos megjöhét.

— Az asszony lassankint kezdett magához térni. Nagyt sóhajtott, majd újra lezárta a szemét.

— Nem mertem megkérni beszéljen, mert nem tudtam nem e ért tudót a golyó és majd meghaltam egy megbocsátó szaváért.

— Egy örökkévalóság volt az a félóra, amely így elteit.

— Végre az asszony fölvetette tekintetét újra s megszólalt.

— Megfogok halni, erdész ur, de mondja meg az uramnak, hogy érte halok meg.

— En öltelek meg — hörögtem kétségbeesetten.

— Nem erdész ur, a féltékenység. Tudtam, hogy az uram kiment az erdőbe s a maczája is vele van. Rá akartam lesni s megölni azt a személyt.

— De hát mért nem szóltál esdekeltem neki.

— Szégyeltem magam az erdész ur előtt.

— S miért lőttél rám?

— Csak véletlenül sült el a fegyverem.

Az asszony ismét önkivületbe esett. Ott ültem az ágya mellett és reszkettem. Olyan félelem fogott el, hogy ez az asz-

ges területet ingyen bocsátja a pálya használatába.

Knollal mindenesetre tárgyalni kell a terület átengedésén s ha megállapodás nem jöhetne létre, akkor a pálya a keleti csőzház keleti oldalán vezetendő, mindenütt városi területen.

Magánterület több helyen nem érintetik.

Az építési költségek előirányzata 105,000 korona.

Az építkezés financiozására véleményem a következő:

A gazdasági tanintézet váltásdíját 50,000 koronát a vasut építésére fordítva 55,000 korona fedezetéről kell gondoskodni.

Ezen összeg kölcsön volna veendő s évi törlesztési részlete és kamata 6 százalékkal számítva 3300 korona azon 8000 koronából volna fedezendő, a melyet a közgyűlés ezen pálya szubvenciójával megszavazott.

A törlesztési részletek levonása után marad a 8000 koronából 4700 korona.

A pálya üzemére vonatkozólag javaslatom az, hogy a n. m. földmivelésügyi m. kir. miniszter urnak felajánlandó, hogy a megállapítandó szállítási díjakból befolyó összes jövedelem ellenében meghatározandó ideig az üzemet a gazdasági tanintézet teljesítetté lőerővel oly felhatalmazással, hogy a teherforgalmat a helyi vasut átadhatja s az gőzerővel is lebonyolítható. Miniszter ur ő nagyméltóságának engedélye esetén ez irányban is szerződés kötendő.

Ezen pálya építési kérdésében hozandó végleges határozat s a fenti kérdés megoldása után építési engedélyt a magyar kir. miniszter ur ad.

szony meghal az én ágyamban, hogy megszibadtam belé. Gondolkozni sem tudtam. Reszketett az ajkam, vaczogtak a fogaim s néha kimaradt a szívverésem. — Azt hittem bele kell halnom ebbe a rémületbe. Arnyak táncoltak a falon s minden suhanásban a halált láttam magam előtt.

— Ha akkor véletlenül magától kinyílik az ajtóm, szőnyvet halok a rémülettől. — Így telt el két óra. Félholt voltam mikor távoli kocsizörgést hallottam s abban abban a saját kocsim zörgésére ismertem.

— Ha maga a Megváltó lép elém dicsfénytől övezve, nem tesz oly boldoggá mint amikor megismertem az orvost.

— Szólni nem tudtam, hangtalanul raszkedtek az ajkaim s csak rámutattam a halálsápadtan fekvő asszonyra.

— Az orvos leoldotta a köteléket s gondosan nézte a sebeket. Én az ajó fél fának esve meredtem magam elé s azt hiszem nem tudtam gondolkozni sem.

— Nincs semmi baj. Két hét múlva krumplit kapálhat önagysága — dörögte közönyösen az orvos.

— Nekem ez a cinikus megjegyzés maga volt a mennyei kinyilakoztatás. Azután nem emlékszem semmire, mert erőim fölmondták a szolgálatot s én ájultan döltem az orvos karjai közé.

Pál bátyó egy pillanatra elhallgatott — azután kihörpintette a kis kvaterkás poharat.

— Bizony gyerekek — utálatos dolog a félelem.

Agról-ágra.

Alkalmi apróságok.

A Szabadság számára írta: Szatyi.

(A rózsabimbó, méh és a sóbánya.) A debreceni iparkamarai országos gyűlés után történt M.-Szigeten.

A közel háromnapos cécók már teljesen kimerítették az idegeket, amelyeknek tönkretételében lázas tevékenységet fejtettek ki az összes cigányzenekarok, amelyek mintha csak összeesküdtek volna — Debrecenben, Máramaros-Szigeten, bankettekben, vendéglőkben, kávéházakban a Rózsabimbó és a méh daltársulati románccal ölték a vendégek jóízűségét és türelmességét.

A m.-szigeti banketten javában húzta a cigány a fent említett dalt, mikor valaki indítványozta, hogy a műsortól eltekintve, nézzék meg az akna-szlatinai, mérsékelt tetszetős névvel felruházott Kunigunda sóbányát.

— Ott lent legalább kipihenjük magunkat, — sóhajtottak fel egyesek — ott nincs szivarfüst, nincs pohárköszöntő s a mi fő nem jut el a kijegecesedett falak közé a Rózsabimbó és a méh sipládába való románcának banális mivolta.

Egy újságíró társunk hallván a sóhajtásokat, ravaszul mosolygott s azután félreintette a cigányokat...

Erdekes, merész utakon bocsájtkoztak le a sóbányába a vendégek. A hús levegő jótékonyan simogatta a kipirult, kimelegedett arckat.

Végre az egész társaság leért a bányába... Ugyanakkor az egyik sósószlop mellett felhangzott, a másik, titkos utakon levezetett, meglepetésül tartogatott cigányok üdvözlő muzsikája:

— Rózsanyilás idején...

A vendégek pedig egy kevés hija, hogy menten sóbálvány nyá nem változtak.

Később derült ki, hogy a cigányokat ravasz fondorlattal a debreceni újságíró bujtatta el, kijelentvén, hogy csodálatos módon Deil Jenő, Száva Gyula és Szabó Kálmán uraknak a Rózsabimbó a legkedvesebb nótájuk.

A cigányok pedig busás tiszteletdíj reményében hajtottak a biztatásra — de csengő ezüst forintosok helyett a B. T. K. több rendbeli szakaszaiba ütköző, súlyos természetű becsületsértő kifejezésekben részesültek.

(A megszakadt villámos áram.) Az Uránia színház harmadik esti előadását nem egyhamar felejtí el a debreceni közönség, — a mely — mint Komlóssy Artur a tegnapi banketten meg is jegyezte, nem hiába visel városi címében bárányt. Este fel 8-tól 9 óráig tartott az a 10 perc, a mennyi időre a közönség türelmét kérte Bodnár Géza, az előadás nagytehetségű — kikiáltója. S ehhez báránytürellem kellett.

10 óra tájban a különböző kávéházakban a férjek bemondták az utolsó három mestert az alsóiban, hogy hű nejeikért menjenek a színházba.

Szerencsére azonban megjöttek a hirhordók s jelentették, hogy az előadásnak közbejött akadályok miatt csak másnap lesz vége s így bátran bemondhatják az ultimót még éjfél felé is, feltéve, hogy 5 adout van a kezükben s a hatodik a tromf hetes.

A színházban pedig ugy fél 11 óra tájban — másodszer is megszakadt a vezetek.

Ez idő tájt lestem el a következő párbeszédet:

A: Eljössz a bankettre előadás után?

B: Nem!

A: ???!

B: Nem vagyok megberetválkozva...

A: Hogy, hogy...

B: Gondoltam ugyan, hogy elmegyek a vacsorára s felköszöntöm a színház közkatonaít, a műszaki személyzetet. Ki is öltöztem, meg is beretválkoztam, de az előadás alatt újra és teljesen kinőt a szakállam...

KÖZIGAZGATÁS.

× **A városi közgyűlés napja.** Miután a város 1903-dik évre utolsó költség-előirányzatát a négyes felügyelő-bizottság már hatodik napja tárgyalja, a gazdasági, jog- és pénzügyi-bizottságok még ezután foglalkoznak vele s csak azután megy az a teljes tanácsülésbe, előreláthatólag nem tartható meg szeptember 30-ra tervezett közgyűlési határnap, hanem körül-belől október 8-9-dike tájára kell a közgyűlést elhalasztani. Egyéb, az őszi közgyűlésre szánt ügyek előkészítése is nem volt befejezhető a közbejött miniszter-járás és kamarai szék-házavatás, továbbá a szeptember 16-tól 20-ig tartott Kossuth-ünnepségek miatt és így az elhalasztás nagyon is megokolt.

× **Számonkérőszék a megyeházán.** Puky Gyula főispán tegnap számonkérőszéket tartott a megyeházán s ez alkalommal alaposan megvizsgálta az összes hivatalok ügyforgalmát és ügykezelését, különös tekintettel arra, hogy vajjon mennyi a hátralékos, elintézetlen ügyek száma az egyes tisztviselő uraknál. Az eredmény pedig a legkitünőbb volt, az összes hivatalok vezetését páratlan rend és pontosság jellemezte a felülvizsgálásnál s Puky Gyula főispán meglepődését a tisztikarnak dícsérő szavakban nyilatkoztatta ki.

× **A városi szervezeti szabályzat át-dolgozása tárgyában** a tegnap délelőtt tartott tanácsülésen elhatározták, hogy a kész munkálatok egybeállítását legközelebb a Komlóssy Artur főjegyző által egybehívandó értekezleten megállapítják s a közgyűlés elé terjesztik. — Ugy halljuk, hogy a tanács csupán a szervezet személyzeti és besztási részének módosításával foglalkozik és sem ügyviteli, sem pénz kezelési szabályzatokba nem bocsátkozik, azt különben is a miniszteriumok és anketek állapítják meg.

× **A debreczeni nyugdíjellenőző-bizottság** e hó 26-án, pénteken délután 3 órakor a városháza nagy termében ülést tart Komlóssy Artur helyettes bizottsági elnök vezetése mellett, melynek tárgyai folyó ügyek lesznek.

× **Németh András óvadéka.** Azon kérvény, melyet Hauer Bertalan és bizottsági tagtársai a tanácshoz benyújtottak s melyben kérik, hogy a Bika-szálló, Dobos-pavillon és Leveles-csárdára új árverés tűzesség ki, mert Németh a szerződési feltételeknek nem tett eleget, oly módon intéztetett el a tegnapi tanács által, hogy a németh András ingatlanai biztosítékul oly feltétel alatt fogadtattak el, hogy a 36,000 korona évi bérösszegnek megfelelő óvadékot azokon 60,000 korona idegen teher előzheti meg. Az ügy rendezésére a bérlőknek 20 napi határidő adatott, de új árverésről ez időszert meg sem lehet.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmúzeum, nyitva d. e. 10—12-ig, d. u. 3—5-ig.

Kossuth-kép és ereklye-kidállítás nyitva egész nap.
Szept. 28. A tüzoltó-egylet 25 éves emlékünnepe
" 29. Hajdumegye őszi közgyűlése.
" 30. A színházi évad megnyitása.

*** A debreceni őszi vásár.** Tudvalevő dolog, hogy az ez idei őszi nagyvásárt a zsidó ünnepek miatt e hó 30-ikáról október 13-ikára óhajtja a tanács elhalasztani tekintettel kereskedőink és iparosaink s a jó vidéki közönség jól elfogott érdekeire. Sürgönyileg kérték is a kereskedelmi miniszter jóváhagyását az elhalasztásra, de bizony a távirati kérelemre mindmáig nem érkezett meg a válasz. Így azután iparosaink, kereskedőink most nem tudják, hogy mikor lesz hát a nagy őszi vásár, a mely pedig az összes debreceni vásárok közt a legélénkebb szokott lenni s a folytonos kérdés-közlésekre nem tudott a hatóság biztos választ adni. A tegnapi tanácsülésen azután elhatározta a tanács, hogy újból sürgönyt küld a miniszterhez az elhalasztás tárgyában s a táviratot még a tegnapi nap folyamán el is küldte. Így tehát előre láthatólag ma végre meg fogják tudni, hogy mikor lesz hát az őszi vásár.

*** Tartalékos katonák bevonulása.** A helyben állomásozó 39. es. és kir. gyalogezredhez a jövő, október hó 3-án fognak bevonulni a póttartalékosok. A póttartalékosok egy részét a Salétrom lakatanyában, másik részét az e laktanya szomszédságában levő fedett lovardában fogják elszállásolni, ha ugyan az idő nem lesz ez időtájt nagyon kedvezőtlen. Ugyanis a lovardát nem lehet fűteni s ha nagyon hideg idők köszöntenek be, úgy a lakosságnál szállásolnák el a póttartalékos katonákat.

*** A színházi vizsgálat eredménye.** A *délibábok hazájá* nak keddi előadásán előfordult világitási zavarok okának kikutatására *Oláh* Károly tanácsos, színházi felügyelő vizsgálatot rendelt el, mint ezt tegnap már jelentettük. Ez a vizsgálat tegnap délelőtt 10 órakor folyt le. *Oláh* Károly elnöklésével *Debreczeni* Jenő gépészmérnök, *Publig* Ernő tüzoltó h. főparancsnok és *Földváry* Lajos elektrotechnikusokból álló vizsgáló bizottság helyszíni szemlét tartott és megállapította, hogy rosszakarat nem fordult elő, a zavar véletlenül, ami villamos világitásnál gyakori, abból keletkezett, hogy a huzalokat, melyek különben már nagyon régiek és kopottak, a földszinten vezették keresztül és a közönség közül valaki véletlenül rálépett az izoláló készülékre, melynek vége ily módon lekopott és ezáltal az ólomzárlat elolvadt. A bizottság különben azt is kimondta, hogy felelősség ezért senkit sem terhel. Mindenesetre figyelmeztetés volt a tegnapi zavar annyiban, hogy jövőre nagyobb óvatosságra van szükség, úgy kell a vezetékét elhelyezni, hogy a közönség

ne férközhessen ahoz. Különb mint értesülünk, a régi, kopott huzalokat új huzalokkal cserélik fel már a napokban.

*** Megszűnt a nagyváradai marhavész.** Nagyváradról írják lapunknak: *Gerő* Ármín főkapitány jelentést tett tegnap *Rimler* Károly polgármesternek, hogy a ragadós száj és körömfájás megszűnt, úgy, hogy a *Léderer* és *Kálmán*-féle hízalót már feloldotta a zár alól; a *Moskovits* féle hízalót pedig e hónap 28-án fogja feloldani. Jelentésének végén javasolja, hogy az elmaradt szeptemberi nagyvásár helyett kérjen a város egy pót nagy vásárt. Ehez képest *Rimler* Károly polgármester még a tegnapi nap folyamán felirt a földmivelésügyi miniszterhez, hogy Nagyváradot a zárlat alól oldja fel.

*** Bucsujáráhely — Temesvárott.** Érdekes egyházi hírt közöl a *Délm. K.* Arról van szó, hogy a temesvár-gyárvárosi milleniumi templom — *bucsujáráhely lett.* Az erről szóló *pápai dekretumról*, — mely teljes bucsut biztosít a katolikus hívőknek — *Desseffy* Sándor megyés püspöknek püspöki körlevelével számol be. A püspöki körlevelét utasítja az egyházmegye összes lelkészeit, hogy a temesvári milleniumi templom bucsujárá helyét szöszékről hirdessék a hívőknek, a kik október második vasárnapján, a magyarok Nagyasszonyának napján, teljes bucsut nyernek majd, ha körmenetben oda zárandokolnak és az elírt lelkigyakorlatokat bűnbánólag elvégzik.

*** Az iparos ifjuság Kossuth-ünnepé.** Szép ünnepet rendezett a helybeli iparos ifjuság önképző egyesülete *Kossuth* Lajos 100-ik születési évfordulója alkalmából. — az *Iparos Otthon* dísztermében. *Kossuth* Lajosról az egyesület titkára dr. *Kőrösi* Kálmán tartott felolvasást, különösen kiterjeszkedve *Kossuth*nak a magyar ipar érdekében kifejtett működése ismertetésére. Alkalmi költeményt *Szűcs* Margit urhölgy szavalt, a zenéde szavalt szaksztyáának kitűnő növendéke, s szavaltával, épp úgy mint a tiszvárdéki dalszövetségnek a múlt évben tartott színházi hangversenyén, elragadta a közönséget. Minden ízében kidolgozott, művészi szavalt volt ez, melyet a közönség tapsai és a tetszés nyilvánítás más jelei többször szakították félbe. A város képviselőjében *Komlóssy* Arthur polgármester helyettes jelent meg az ünnepségen s úgy ő mint közéletünk jelen volt előkelőségei a legmelegebben üdvözölték a művészi színvonalon álló szavalthoz nem csak a szavaló urhölgynek, hanem mesterének *Balogh* Zsigmondné *Békéssy* Rózsa urhölgynek is. Az ünnepi műsor egyéb részét sikerült zene és énekszámok töltötték be.

*** Zsidótemplomi imaszékek bérbeadása.** A debreceni zsidó hitközség előjárósága értesíti a hitközségi tagokat, hogy az imaszéki bérbeadás a tavalyi árak mellett szeptember 28-én (*Szeluchot* első napján) reggeli 6 órakor veszi kezdetét a *Deák-Ferenc* utcai zsidó templom előcsarnokában, a hol imaszéki jegyeket a következő napokon lehet váltani: Vasárnap szept. 28-án d. e. 6—9-ig d. u. 4—5-ig. Hétfőn 29-én d. u. 3—5-ig. Kedden 30-án d. u. 3—5-ig. Szerdán Október 1-én d. e. 8—10-ig. A tavalyi bérlők, elsőbbségi jogát csak a bérbeadás első napján az az szeptember 28-án

(Vasárnap, *Szeluchot* első napján) tartják fenn. A kis-uj utcai imaházba szóló jegyeket külön fogják f. é. szeptember 30-án és október 1-én d. e. 9—12-ig d. u. 3—5-ig, a kis-uj utcai imaházban árusítani. Az elsőbbségi jogot ottan csak szeptember 30-áig tartják fenn. A szabott árak a jegyekre reá vannak nyomva és alku ki van zárva. A templomba a jegy nélkül való belépést, ugyszintén egy ülőhelynek két egyén általi elfoglalását a legszigorubbán megfogják akadályozni. Hat évesnél fiatalabb gyermekeket a templomba bevinni szigoruan tilos.

*** A vihar pusztításai.** A multkori nagy zivatar és vihar sok kárt okozott a városban is, de még inkább pusztított a külsőségeken, a határban. Így a *Látóképi csárda* épületén, mely a város tulajdonát képezi, 808 korona kárt okozott tetőben, ablakokban. Most azután a bérlő felhatalmazást kér a várostól, hogy ez összeg erejéig, a város számlájára, az épületet kijavíthassa.

*** A letartóztatott Fülöp.** Megirtuk, hogy a trencsényi vásáron tudja isten letartóztatott egy embert, aki magát Debrecenből jött *Fülöp* Ignácnak adta ki. El pedig köztünk ifj. *Fülöp* Ignác kereskedő polgártársunk, aki nem lehet, nem is azonos a trencsényi kaland hősével. Ifj. *Fülöp* Ignác mészkereskedő ugyan, de nem evett meszet, hogy tisztességtelen dolgot csináljon s a hatósággal összeütközése legyen. Szívesen megnyugtattunk tehát mindenkit, hogy a letartóztatott *Fülöp* Ignác — más.

*** Szüreti ünnepély.** Iparos ifjakból álló működvelő társaság e hó 28-án a *Margit* fürdő dísztermében színelőadás-sal, szavaltokkal és táncal egybekötött szüreti mulatságot rendez. A műsor a következő: 1. *A Falu rossza* első felvonása. 2. *Az Örül szavalja Szeberényi* Dezső. 3. *Kis* Károly *Keserv* e. monológja, előadja *Szentesy* Pál, aki a végén még cigány kuplékat is énekel. Az ünnepély rendezői *Szabó* Miklós tanítvány és *Rácz* István.

*** A gazdasszony büne.** Vén kecske lett immáron *Kerekes* Péter uramból. Igaz ugyan, hogy a vén kecske is megnyalogatja olykor a sőt, de hát az asszony-népség nem veszi már a vén gazdát emberszámba. — *Szilágyi* Róza is megunta a gazdasszonykodást a hamvába hótt vén ember mellett s tekintet nélkül a háznál eltöltött jó napokra, egy szép napon megugrott a háztól, bucsut csak a kapufélfának mondván. Ebben azonban még nem sok hiba volna, ellenben súlyos beszámítás alá esik az a cselekedete *Szilágyi* Rózának, hogy valószínűleg emlékül a jobb időkre elvitt magával a szobából minden elemelhető ingóságát. A kis hegyesi tanyának így vált ez az eset szenzációjává s a esendőrok elfogták *Szilágyi* Rózát szökésében. A dolognak valószínűleg a bíróság előtt folytatása lesz.

*** Ellenőrzési szemle Debrecenben.** A m. kir. debreceni 3. honvéd kiegészítő parancsnoksággal egyetértőleg megállapított terv szerint, a honvéd ellenőrzési szemlét városunkban október hó 24., 25., 27. és 28. án a *Péterfia*-utcai honvéd lakatanyában fogják megtartani. A szemle kezdete a jelzett napokon reggel 8 órakor. Miután az ellenőrzési szemlén megjeleni köteles honvédek behívása jelenleg nem behívó jegyek, hanem nyilvános hirdetések kifüggesztése által történik, az ellenőrzési szemlére kötelezett minden, tartósan szabadságot és tartalékos hon-

véd tekintet nélkül arra, hogy az illető Debrecenben illetékes-e, vagy pedig itten csak ideiglenesen tartózkodik — honvéd igazolványi könyvének elhozatala mellett, a fent megjelölt helyen és időben megjelenni tartozik. Az 1897. évi honvédelmi miniszteri rendeletek szerint az ellenőrzési szemléhez utazó nem tényleges állományú honvédek, ha magukat a honvéd igazolványi könyvvel a vasuti állomás-pénztárnál igazolják, a katonai díjszabásban megállapított menetdíj kedvezményben részesülnek, illetve katonai menetjeggyel utazhatnak. Hogy pedig az ellenőrzési szemle által mindenki foglalatosságában a legrövidebb időig gátoltassék, a megjelenésre a következő sorrendet állapították meg, ugymint:

Az 1902. évi október hó 24. és 25-én a debreceni illetőségű honvédek. Október hó 27. és 28-án azok az idegen illetőségű honvédek és cs. kir. landverek, kik városunkban vagy annak határterületén tartózkodnak. A szemlékötöles huszárok, valamint a póttartelőkösök a gyaloghonvédekkel együtt jelennek meg szemlére. Végre a november hó 14. és 15-én tartandó *utószemlén*, a főszemléről elmaradtak tartoznak a fentebb kitűzött helyen és órában megjelenni és pedig 14-én a debreceniek, 15-én az idegen illetőségűek. Az ellenőrzési szemlén megjelenni nem kötelesek azok, kiket az 1902. évben soroztak be, tényleges szolgálásban állottak, katonai kiképzetésben részesültek, vagy fegyvergyakorlatban résztvettek. A kik az utószemlén jelennek meg s a főszemléről történt elmaradásukat nem igazolják, valamint azok is, kik az utószemléről elegendő ok nélkül elmaradnak, katonai fegyelmi büntetés alá fognak vonatni.

* **Halálozások.** Az anyakönyvi hivatalnál tegnap az alábbi haláleseteket jelentették be. Özv. *Vida Ferené* ev. ref. 68 éves, *Sándor Gyula* ev. ref. 13 hónapos, *Habariés Miklós* gör. kath. 7 hónapos.

* **Fekete szerelem.** Bécs egyik elegáns üzletében impozáns reklám-portás áll tagbaszakadt afrikai szerezésen, akinek kabátján aranyos paszománt az ékesség. Ismerik Tom-ot az egész eszésvárosban, a hová három év előtt került Európa másik városából. Jó barátja ő a gyermekeknek, a kik lelkes bámulói. De ő még lelkesebb bámulója a szép kicsi asszonyoknak, a kiknek előzékenyen ajtót szokott nyitni. Hogy minő vágygyal csodálkozik a fekete szerezésen a szép fehér bőrű, szőke európai nőkre, azt csak a szerezésir tudná kellőképpen megmondani. Égő tekintetéből látszik, hogy álmának netovábbja egy szőke nő . . .

Tom sok kérdésnek volt kitéve ott abban a bécsi üzletben, a hol az előkelő hölgyek szoktak megfordulni s reggeltől estig egymást követik a szébbnél-szebb asszonyok. Néha — mondja ő maga — olyasmit érez, mintha minden csepp vére a fejébe szállana s szemei előtt elborul a világ, ha egy kék szempár mosolyog rá.

Igy történt szombaton délben is. Egy bájos fiatal hölgy: K. M. hivatalnok felesége jött az üzletbe. Tom ajtót nyitott s a hölgy mosolyogva azt mondta neki: Köszönöm.

Ez a szó és ez a mosoly lett mindennek az oka.

Tom ismét ébredni érezte lelkében azt a valamit s a mikor a hölgy kis idő múltán kijött az üzletből . . . a járólókat éles sikoly riasztotta meg.

— Segítség! Segítség!

A herkulesi szerezésen a karjai közt tar-

totta a megriadt asszonykát és mint az eszeveszett csókolta a sikoltó ajkakat. Az emberek hamar közbevetették magukat és kiszabadították a menyecskét a gorilla karjai közül.

A szegény Tomot nyomban felfüggesztették ez állásától s mos szomorúan sétál a bécsi utcákon, a hová végzetes temperamentuma jutatta.

* **Cine mintye.** Oláh szálló ígéje a bosszunak, amely csak a kedvező alkalomra vár, hogy dühét kitöltse. *Megyeri Györgyné* homokkerti lakos is a *cine mintye* áldozata. Családi perpatvarkodásból, szomszédasszonyomék eselszövényeiből régi haragosa *Megyeri Györgyné*nek *Megyeri Dániel* és *Szombati Béla* homokkerti lakosok. — Bosszút esküdtek ellene s nemtelen fogadásukat tegnap hajtották végre. Este megtámadták hazafelé menet s úgy elverték, hogy kénytelen lesz napokig betegen feküdni s e mellett a házának is bevették minden ablakát.

* **Ingtatlanok forgalma.** Berec József és neje Nagy Mária veszik a debreceni 1624. sz. tjkvben foglalt 3 hold 1550 négyszögöl ondódi föld felerészét *Dalmi József* és társaitól 1900 koronáért.

Vékony János és neje Kiss Juliánna veszik a debreceni 7477. sz. tjkvben 4646—b. hrsza. foglalt 636 négyszögöl hatvan-utcai kerti szőlőt *Boda Ferenétől* 3300 koronáért.

Erdei János és neje Varga Erzsébet veszik a debreceni 5557 sz. tjkvben 14427 hrsza. foglalt 2 hold 1220 négyszögöl ujosztású földet *Veres István* és társától 1200 koronáért.

Dalmi József és neje Gali M. veszik a debreceni 1624. sz. tjkvben 4219 hrsza. foglalt 385 négyszögöl libakerti földből *Dalmi Istvánt* illető kétharmad részt 1062 kor. 50 fillérért.

Körök István és neje *Komlósi Zsuzsanna* veszik a debreceni 1451. sz. tjkvben foglalt *Kut-utca* 76. sz. házat *Major Gábortól* 1700 koronáért.

* **A Pesti Hirlap naptára** az eddiginél díszesebb kiállításban, jobb képekkel és a legváltozatosabb tartalommal jelenik meg decemberben, miet a Pesti Hirlap előfizetőinek karácsonyi ajándéka. Amit azért ajánlunk t. olvasóink figyelmébe, mert az új előfizetők csak úgy kaphatják meg a Pesti Hirlap ajándéknaptárát, ha már októbertől kezdve előfizetnek. A naptár pedig azért becsesebb minden egyéb könyvajándéknál, mert egész éven hasznát lehet venni: szépirodalmi része nagy irodalmi becsesé fog bírni, azonkívül számos közérdekű cikket fog tartalmarni. Van a Pesti Hirlapnak egyéb kedvezménye is előfizetői részére s ez a *Divat Szalon* című szép kiállítás. praktikus szerkesztett divatközlöny, melyet a Pesti Hirlap előfizetői negyedévi 2 korona csekély díjért rendelhetnek meg. A Pesti Hirlap ma a legfüggetlenebb és legszökimodóbb újság, mely nem áll egyetlen párt szolgálatában sem, mint a többi napilapok. Ugy politikai, mint szépirodalmi munkatársai a legkiválóbb publicistái és irodalmi erők, kiknek sorából legyen elég kiemelniünk a következőket: *Mikszáth Kálmán*, *Kozma Andor*, *Tóth Béla*, *Bede Jób*, *Kóbor Tamás*, dr. *Vázsonyi Vilmos*, dr. *Matlekovits Sándor*, *Busbach Péter*, *Murai Károly*, gr. *Vay Sándor*, *Tömörkény István*, *Homok Cserny Mihály*, b. *Jósika Kálmán*, *Kézdí Kovács László*, *Ego*, *Lux Terka*, *Szentmiklóssy Gyula*, *Szabóné Nogáll Janka*, *Abonyi Árpád*, *Zemplényi Árpád* stb. Bár a Pesti Hirlap naponként a legnagyobb terjedelemben jelenik meg (mindennap 20—24, vasárnapokon és ünnepeken 30—40 oldal), előfizetési ára mégis csak 7 korona negyedévre s a *Divat Szalonnal* együtt 9 korona, mely a kiadóhiva-

talhoz (Budapest, V., Váci-körút 78. sz.) küldendő.

* **Elveszett egy fehér nőtény fexterior** kölyök kutya, *Fexi* névre hallgat. A megtaláló illó jutalomban részesül *Széchenyi-utca* 10. szám alatt.

x **Külföldi bevásárlási utamról** hazaérkezve, az ott beszerzett feltűnő szép uridivat különlegességeket ajánlom becses vevőim szives figyelmébe. Kiváló tisztelettel **Fekete Jakab**.

x **Elutazás végett.** Azonnal eladó új zongora, szőnyegek, és egyéb butordabok. Főtér 41. Emelet hátul.

x **Hölgyek érdekében!** Nagymaradék vásár! Legfinomabb és legdivatosabb női ruhakelmék az őszi és téli idényre, ugyszinté blous selymek, gyapju és pamut flanelek feltűnő olcsó árban **Mezey Gyulánál** *Piacz-u. 42.* *Biedermann ház.* Nagy pénz megtakarítás!

TANÜGY.

Választások a kereskedelmi iskolában. Már megirtuk a napokban a kereskedelmi iskola önképző körének megalakulását, most a tornaköri választásokról számolunk be. A tornakör következőképpen alakult meg: Elnök: *Engel László* III. o. t., titkár: *Szücs Bertalan* III. o. t., jegmester: *Pap Mihály* III. o. t., osztálypénztárnok: *Czirják István* I. o. t., számvizsgáló: *Klein László* I. oszt. tanuló.

SZINHÁZ.

— (Az intendáns fölmentése.) A jelzett fölmentésről szóló legfelsőbb kézirat tegnap jelent meg a hivatalos lapban és így szól:

A belügyminiszterium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére gr. *Keglevich Istvánt*, a magyar Operaház és a Nemzeti színház intendánsi állásától, buzgó szolgálatainak elismerése mellett, saját kérelmére fölmentem. Kelt *Sasvárott*, 1902. évi szeptember hó 16-án. *Ferenc József*, s. k. *Széll Kálmán* s. k.

— (Vidéki színészek a Nemzeti Színházban.) Fővárosi tudósítónk rendkívül érdekes színházi hírt táviratoz nekünk. *Somló Sándorról*, a Nemzeti Színház igazgatójától vett értesülése szerint, az igazgató tervbe vette, hogy a tél folyamán az összes jobb nevű vidéki színészeket vendégszerepeltetni fogja a Nemzeti Színházban. A vendégek nem a maguk választotta ugynevezett kitűnő szerepeikben fognak föllélni, hanem a Nemzeti Színház igazgatója fog számukra szerepeket kijelölni, hogy így a közönség ne csupán egy oldalról ismerje meg az új tehetségeket. A vendégszereplések célja az, hogy *Somló Sándor* ily módon kiszemelhesse, szerződtesse a Nemzeti Színház leendő új tagjait. Eddig is nagy mulasztás volt, hogy új nemzedék neveléséről, új tagok használhatóságának kipróbálásáról nem történt kellő gondoskodás. *Somló* a mellett ezekkel a vendégszereplésekkel azt is el akarja érni, hogy a vidéki színészek ambícióját fokozza és tehetségük fejlődése iránt a figyelmet fölkeltse.

TÁVIRATOK.

A kiegyezési tárgyalások Bécsben.

Bécs, szeptember 23. (Saját tudósítónk távirata.) Széll Kálmán miniszterelnök, Darányi Ignác és Lukács László miniszterekkel és a szakelődökkel ideérkezett, a kiegyezési tárgyalások folytatására. A két kormány tanácskozásai délután 3 órakor kezdődtek és késő estig tartottak. Az anyag még oly nagy és a véleményeltérések még mindig oly jelentékenyek, hogy a tárgyalásokat most vasárnapig megszakítás nélkül folytatják.

A belga királyné temetése.

Brüsszel, szeptember 23. (Saját tudósítónk távirata.) Mária Henriette belga királyné laekeni temetésén a rendőrség nagyméretű intézkedéseket tett, mert attól tartottak, hogy a nép tüntetni fog a király ellen.

Berlin, szeptember 23. (Saját tudósítónk távirata.) A L. Anz. értesülése szerint Günther Ernő herceg és neje (Koburg Lujza hercegnő leánya) szintén teljesen elidegenedtek Lipót királytól; azért nem mentek el a királyné temetésére, mert nem akartak a királylyal találkozni.

Prága, szeptember 23. (Saját tudósítónk távirata.) Windisch-Graetz hercegnő Lónyay grófné leánya, Erzsébet utban volt Brüsszelbe, hogy részt vegyen a temetésen. Utközben egyik állomáson kapta anyjától a táviratot, hogy ne vegyen részt olyan temetésen, melyről édesanyját kizárták. A hercegné erre félbeszakította utazását és visszatért Prágába.

Bevonulás az új Házbba.

Budapest, szept. 23. (Saját tudósítónk távirata.) Ma reggel óta az új parlamentben vannak már a háznagyi és részben az elnökségi hivatalok is. Természetesen még nagy a rendetlenség és egyelőre a hivatalok működése is szünetel e miatt csütörtökig, a mikor is új, deszva helyiségekben bizonyára friss kedvvel folytatják a képviselőház tisztviselői hivatali működéseket. Holnap a pénztár és a posta is az új Házbba lesz már és ezzel a képviselőház összes hivatalai az új hajlékba térnek.

A régi Ház átadása.

Budapest, szept. 23. (Saját tudósítónk távirata.) Csávossy Béla udvari tanácsos, a képviselőház háznagya, a ki újból átvette hivatalát, folytatta a régi képviselőház átadása iránt Vaszielievics János fővárosi gazdasági tanácsossal régebben megindított tárgyalásokat. Még mindig nem tudtak azonban megegyezni, úgy hogy mihelyt a hivatalok az új parlamentben rendben lesznek, újból felveszik a tárgyalások fonalát. A mennyiben az új ülészek megnyitásáig az egyezkedés létre nem jönne, Csávossy Béla háznagy jelentést tesz a képviselőháznak, a mely valószínűleg bizottságot fog ki küldeni a tárgyalás folytatására.

A braganzai herceg gondnokság alatt.

Bécs, szeptember 23. (Saját tudósítónk távirata.) A braganzai herceget, akit nemrég rehabilitáltak kellemetlen londoni kalandja után, ma gondnokság alá helyezték. Gondnokául Károly Lajost, Thurn és Taxis herceget rendelték ki.

Vendéglősök nagygyűlése.

Budapest, szept. 23. (Saját tudósítónk távirata.) Holnap délelőtt veszi kezdetét a szállodások nemzetközi egyesületének nagygyűlése, melyen Debrecenből is többen fognak részt venni. Ma ezt megelőzőleg a magyar vendéglősök országos szövetsége tartotta meg második évi közgyűlését Gundel János elnöklété atatt, aki megnyitójában kiemelte, hogy az idegenforgalom szempontjából mily vivmánya az országos szövetségnek, hogy a nemzetközi egyesület tagjai az idén a mi fővárosunkat tisztelik meg látogatásukkal. Felolvasták az egyesület évi jelentését, mely sok örvendetes szakbeli újításról számol be. Ezután az egyes szakosztályok jelentéseit vette tudomául a közgyűlés, ezek közt a debreceni tanonc-szakiskola létesítéséről szóló beszámolót is. Fontos volt az idegenforgalom emeléséről szóló jelentés melyet Stadler Károly ismertetett, aki a szakosztály titkáranak, Barta Bélának segítségével buzgón működik az idegenforgalom emelése érdekében. Az osztály beadványt intézett a kereskedelmi miniszterhez, amelyben kiemelve az idegenforgalom emelésének szoros kapcsolatát, a szállodások iparával, kéri a minisztert, hogy egy szálloda-címtár összeállítását célzó munka részére irassa össze hivatalból hazánk fogadóit. A miniszter e kérelemnek eleget is tett s a munka, melyre a szakosztály vállalkozott, a nagyközönség körében fontos hiányt fog pótolni; több indítványt is tárgyalt a szakosztály, melyek mind az idegenforgalom emelését célozzák. Végül indítványozta, hogy a közgyűlés szavazzon jegyzőkönyvi köszönetet Széll Kálmán miniszterelnöknek és Harte Sándor belügyminiszteri tanácsosnak hazafias közreműködésükért, a mit a közgyűlés nagy lelkesedéssel el is fogadott. Az országos szövetség gyűlését megelőzőleg a szállodások, vendéglősök, kávéosok, pincérek és kávésszolgák országos nyugdíjgyűlése tartotta évi közgyűlését Bokros Károly elnöklété alatt.

Krüger békül.

London, szeptember 23. (Saját tudósítónk távirata.) A Daily Mail jelenti, hogy Krüger hajlandó letenni a hűség esküt, csak hogy visszatérhessen Dél-Afrikába. Valószínű, hogy Krüger legközelebb Londonba utazik és kihallgatásra megy Edvárd királyhoz. Főképp Botha érdeme, hogy Krüger sikerült a lépésre rábeszélni.

Kitchener Indiába megy.

London, szeptember 23. (Saját tudósítónk távirata.) Lord Kitchener legközelebb Indiába utazik, hogy átvegye az ottani csapatok főparancsnokságát. Kitchener a napokban Blamorban volt a királynál, a kitől elutazása előtt bucsut vett. A király nagy kitüntetéssel fogadta és két napig együtt vadászott Kitchenerrel.

Gabonatözsde.

Budapest, szeptember 23. (Saját tudósítónk távirata.) Déli zárlat. Buzakinálat mérsekelt, vételkedv korlátolt. Bányadi irányzat mellett 32.000 métermázsa került forgalomba közben néhány fillérel olcsóbb áron. — Egyéb gabonaneműk bányadtak. Idő: hűvös.

Buza októberre	6:81—82.
" áprilisa	7:09—10.
Rozs októberre	6:07—10.
" áprilisa	6:26—28.
Zab októberre	5:62—63.
" áprilisa	5:90—91.
Tengeri szeptemberre	0:00—00.
" májusra	5:49—50.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Fölmentett bírósági aljegyző. Igen érdekes ügyet tárgyalt tegnap a debreceni esküdtbíróság. Ugyanis Birle Emil német-bogsáni járásbírósági aljegyző ült a vádlottak padján, sajtó utján elkövetett rágalmozás vétségével vádolva. A tárgyaláson dr. Szűts Miklós elnökölt, míg szavazóbirák dr. Szeőke István és Budaházy Zoltán voltak. A tényállás a következő. Birle Emil és Szabó Károly a máramarosszigeti törvényszéknél szolgáltak együtt, utóbbi irnoki minőségben. Nevezettek ádáz ellenségek voltak s Birle lopás elkövetésével vádolta Szabót, és a Máramarosi Hiradó 1901 augusztus 21-én megjelent számában ezt a Nyílt térben is közzétette. Szabó ezért feljelentette Birlet rágalmozás vétsége miatt, de a kir. ügyészség nem vállalta el a vádképviseletét. Szabó erre dr. Nagy Lajos debreceni ügyvéd utján mint főmagánvádló tette meg a feljelentését. A tegnapi tárgyaláson a vádlott beösmerte a szerzőséget, de azt állította, hogy ő az igazat írta meg és azt közérdekből tette. A magánvádló képviselője a vádlott elítélését kérte. Birle hosszabb védő beszédet mondott kérvén a felmentését. Az esküdtek a feltett egy kérdésre nemmel feleltek s e verdikt alapján az esküdtbíróság Birle Emil az ellene emelt vád és következményei alól felmentette. — Szabó semmiséget jelentett be.

§ Dr. Grün ügyvéd bünpöre. Tegnap kellett volna Budapesten megtartani dr. Grün Ede fővárosi ügyvéd bünpörében a íőtárgyalást. Grün Ede a fővárosi Nemzeti szálló ügygondnoka volt s a szálló tulajdonosa a reá bizott pénzekből ezek elsikkasztásával vádolja. A tegnapi tárgyalást, miután egyik vádlott Urányi Ungár Miksa nem jelent meg, a büntető törvényszék dr. Gál Jenő ügyvéd, a Grün védője kérésére elnapolta.

Regénycsarnok.

A szép színésznő.

A Szabadság számára írta: Rudnyánszky Gyula.
Folytatás. 5.
I.

Most is behunyta mind a két szemét és remegni kezdett, mint a megbüvölt madárka a kigyó előtt.

E pillanatban a nézőtér hátulsó ajtaján megjelent Rózsa Szilvia és büszkén közeledett a színpadra vezető feljárás felé.

Suhogott rajta a selyem, esillogott az ékszer. A szoknyáját kacéran felemelte és a válláról illatos, könnyű, szalagokkal átfont csipke-mantill lógott le majdnem a földre.

— Ripacséknál bál van! — kiáltá nevetve, mikor a zsongó-bongó színészcsoportot a hevesen ágáló igazgató körül meglátta.

Azután egyenest Komlai felé fordult. — Ugyan ne rázd a rongyot, galambom!

— De mindjárt jobban is rázom, galambom! — felelt az igazgató és büszkén ugrott a kacagó primadonna felé.

— Ezek most rögtön felfalják egymást! — suttogták itt is, ott is a hölgyek és urak.

Hanem Komlai hirtelen megjuhászodva, mosolyogva, kezét dörzsölve folytatta:

— Höl késsel ennyi ideig, isteni mű-

vésző? Hü Lacikád és szerelmes Párisod már türelmetlenül várnak!

A háttérben ugyanis észrevette Domszlai Györgyöt, legújabb hitelezőjét és a diva legújabb udvari kísérőjét, minél fogva jónak látta a durva hengegést abban hagyni s egyszerre a legnyájasabb mézes-mázos, hajlongó gavallérrá változott.

— Tetszik egy kis hűsítő bonbon? Beccses! Székét ő nagyságának, hamar, bársonyszékét! Karmester ur, tust az isteni Szilviának, tust! Kezdjük a próbát!

Azután a diva lovagjához fordult

— Jó reggelt, Domszlai ur, jó reggelt!

A Domszlainak szólított ur, magas erős homloku, büszke nézésű, kissé petyhűdt, husos ajku, daliás, széles válu fiatal férfi, hanyagul bölintott a fejével és leült az utolsó sorba.

A próba alatt egymásután érkeztek az urak és tapsoltak az ellenállhatatlan Helénának és mint a darazsak a gohér szőlőt, körülrongták a festett arcu, felicomázott primadonnát.

Folyt. köv.

A SZERELEM HATALMA.

Regény.

Írta: Jablonczay Kálmán.

(Folytatás)

65

XII.

A viszont látás.

Szürke fürtökkel, beárnyékolt magas homlokára egy sötét felhő borult, míg ajkai fájdalmasan vonaglottak

— Nagyon beteg? kérdé alig hallható hangon.

— Már tul van a veszélyen — felelé Hermin, szemében az öröm kifejezésével, — es talán hamarabb meggyógyulna, ha . . .

Az asszony gondolkozott, vizsgáló szemét a leányon jártatva. Majd aztán a szelidség árnyalatával — egészen a lány felé fordulva — lágyabb hangon kérdé:

— Ön Gold Hermin? Az öreg Gold leánya?

— Igen Nagyságos asszony én vagyok — felelé Hermin egész testében megremegve.

— Ön ápolja most az én fiamat?...

— Igen. Rajtam kívül nincs a ki azt megeselekedje.

— Öv Tardosné keble hevesen hullámzott, A gögöt legyőzte az anyai szív.

— Tehát igazán nagybeteg a fiam?

— Akkor kisasszony azonnal vezessen hozzá.

*

Magasra felékelte duzzadó párnákon feküdt a beteg fiu.

Nemes magas homlokán mély barázdá nyomokat szántott a kiállott szenvedés.

Az új látogató, az anya, a legbűszkébb urasszony — lábujhegyen közeledett a betegágyhoz.

Az ágytól pár lépésnyire megállott. A beteg behunyt szemekkel szendergett.

Tardos Ferencnek sejtelve sem volt arról, hogy az ő édesanyja e helyen valaha felkeresse.

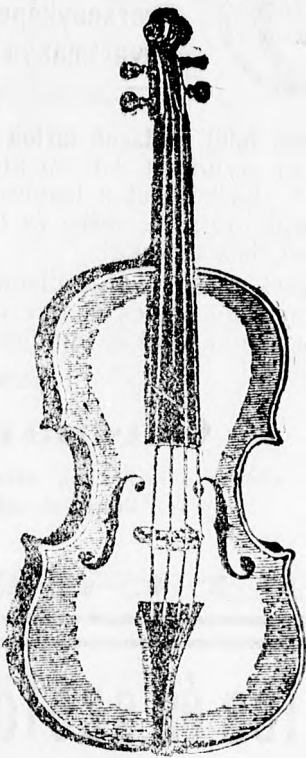
— Öv, Tardosné oda akart rogni az ágy elébe, hogy térden csuszva engesztelje ki a sértett önértet.

Felakarta rázni szendergéséből a lázas beteget, hogy nézze, és bocsásson meg a bűnös, vakon szerető anyának, ki nem tudta, hogy mit eselekedett akkor.

(Folyt. köv.)

ELSŐ KÉZBŐL LEGJOBBAN VÁSÁROL.

Magyarország legnagyobb hangszergyára réz-, fa-, fuvó- és vonós hangszerekben.

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari hangszergyáros, a cs. és kir. közös es a m. kir. honved hadsereg szállítója.

Budapest, II. Lánchíd-u. 3. szám.

Legnagyobb választék az összes hangszerekben.

Hegedűk, gordonkák, bőgők, fuvolák, klarinetok, trombiták, cimbalmok.

Általam konstruált TÁROGATÓK 30 forinttól feljebb.

Iskola és zongorakeret ingyen.

HARMONIKÁK legjobb, elpusztíthatlan hangokkal. Különle esség: aczéhanghangverseny-harmonikák. Saját minták.

TELJES ZENEKAR FELSZERELÉSEK

== a legjutányosabb árban, előnyös feltételek mellett. ==

KEPES ÁRJEGYZÉKEK

és pedig külön-külön a) hangszerekről, b) harmoniumokról, c) harmonikákról

== INGYEN ÉS BÉRMENTVE. ==

Hirdetmény.

Vb. Weinberger és Kovács debreceni bej. nagy kereskedő cég esődtömegéhez leltározott 48332 korona 32 fillér értékű kintlevő követelések a Csődválasztmány határozata folytán Önkéntes árverésen 1902 szeptember 29-én d. u 3 óra-kor a kir. Törvényszék árverési termében eladtnak.

A követelések szükség esetén leltári értékükön alul is eladtnak s azok fennálása, valódisága és behajthatósága tekintetében a választmány és esődtömeg semmi féle szavatosságot nem vállal.

A követelések jegyzéke alulirt tömeggondnok irodájában. Piac u. 69. szám. az árverés előtt is megtekinthető.

Debrecen 1902. szeptember 20-án.

A csődválasztmány megbizásából
Dr. Hollaender Dezső s k.

vál. jegyző,

Dr. Popper Mór s k.

esődtömeggondnok.

Egyenruházati-intézet

„A magyar testörhöz.”

PETRUS KÁROLY

polgári és katonai szabó

BÉCS

XV., Hütteldorferstrasse 183.

a cs. és kir. lovassági, gyalogos és tüzér laktanyákkal szemben

Arjegyzékek ingyen és bérmentve.

Egyenruhák cs. és kir. katonaság, állami tisztviselők, Veterán-egyletek, sport, vadász és kerekpár kosztümök, liberiák, stb.

JUTÁNYOS ÁRAK, KITŰNŐ KISZOLGÁLÁS.

